

האיום החדש של טראמפ? היזהרו, נשאר אתכם לבד מול ישראל

written by פרופ' זכי שלום | 11.08.2026

בימים האחרונים מתרבות ההערכות שלפיהן הנשיא דונלד טראמפ מבקש לסיים את המלחמה, להכריז על ניצחון ולפרוש ממנה ב"שיא". יש המייחסים זאת למחסור בטיילי יירוט, להתנגדות בתוך הממשל, לחשש מעליית מחירי הנפט ולחרדה מפני המחיר הפוליטי של מלחמה ממושכת לקראת הבחירות לקונגרס. אחרים רואים בהתנהלותו עוד ביטוי לחוסר עקביות באישיותו: טראמפ מאיים, תוקף, נסוג, ושב ומאיים.

אבל ייתכן שההיפך הוא הנכון. ייתכן שלנגד עינינו מתנהלת מדיניות מתוחכמת מאוד, מתואמת לחלוטין עם ראש הממשלה בנימין נתניהו.

להערכתני, נתניהו העביר לטראמפ בביקורו האחרון בארצות הברית את המסר הבא: ישראל ערוכה להתמודד לבדה מול איראן. אם הנשיא יגיע למסקנה שהמשך המלחמה מזיק לו מבחינה פוליטית, ישראל מוכנה "לשחרר" אותו מן הצורך להמשיך בה. היא תשמח כמובן בשותפות האמריקאית ² אבל היא כבר אינה זקוקה לה כתנאי ליכולתה להתמודד עם איראן.

זהו שינוי דרמטי.

בראש ובראשונה נשבר מחסום הפחד. במשך שנים עצם האפשרות של מלחמה ישירה עם איראן הטילה אימה כמעט משתקת על מקבלי ההחלטות בישראל. היה ברור שמלחמה עם איראן עלולה להביא על העורף הישראלי מטחי טילים כבדים, הרס רב, פגיעה בתשתיות ואבדות רבות. כדי לקבל החלטה לצאת למערכה כזאת נדרש אומץ לב פוליטי וצבאי יוצא דופן.

המצב הזה איננו קיים עוד.

ישראל נמצאת כיום בעמדה של עליונות צבאית ברורה מול איראן. מערכי ההגנה האווירית האיראניים נשחקו קשות, מלאי הטילים והיכולת להפעילם אינם כבעבר. במקביל נראה שמערכי ההגנה של ישראל, ובראשם מערכת "חץ", השתפרו במידה ניכרת. גם יירוטים שבוצעו לאחרונה במרחב האזורי המחישו שהיכולת להתמודד עם טילים בליסטיים אינה נשענת עוד רק על שמי ישראל, אלא על מרחב הגנה רחב בהרבה.

מכאן נובע שינוי פסיכולוגי חשוב: העצמה רבה של הביטחון העצמי של מדינת ישראל. הדבר מקבל ביטוי מופגן בהתבטאויות מתגרות של ראש הממשלה ושר הביטחון נוכח חששותיה של איראן לפגוע בישראל.

המסר הזה נועד אמנם להרתיע, אך יש בו גם ממד ברור של השפלה. ישראל מציגה את איראן

כמדינה המתיימרת להפחיד את המזרח התיכון כולו, אך ברגע האמת חוששת להתייצב מול ישראל עצמה.

גם בתחום אחר חל שינוי. בסבבי הלחימה הקודמים כמעט שלא הועלתה ברצינות האפשרות לפגוע באופן שיטתי בתשתיות הכלכליות של איראן [?] חשמל, דלק, מים, תחבורה, גשרים, נמלים ותחנות כוח. כיום האפשרות הזאת נמצאת בגלוי על השולחן. עצם העובדה שטרומפ הצג פגיעה בתשתיות כאפשרות לגיטימית הרחיבה מאוד, מבחינת ישראל, את מרחב הפעולה המדינית והצבאי. אם תתחדש המערכה במלוא עוצמתה, לישראל יש כיום, לפחות מבחינת השיח הפוליטי והאסטרטגי, לגיטימציה רחבה בהרבה מבעבר לפגוע לא רק ביכולת הצבאית והגרעינית של איראן, אלא גם בבסיסי הכוח הכלכליים שלה.

במקביל, מצבה האזורי של איראן הורע. במקום להצטייר בעולם הערבי כמי שנלחמת בישראל בשם הפלסטינים או בשם "ההתנגדות", היא מצאה את עצמה מתעמתת גם עם מדינות ערביות ועם שחקנים אזוריים אחרים. טילים איראניים, איומים איראניים והרחבת העימות פגעו בהדרגה באותה מידה מוגבלת של אהדה שממנה עוד נהנתה בחלקים מן המרחב.

גם ההתקרבות בין מדינות כמו סעודיה, טורקיה, פקיסטן ומצרים, שקיבלה ביטוי ב"ברית מכה", אינה בשורה טובה לטהראן. חרף הבדלים עמוקים ביניהן, עצם התגבשותם של צירים אזוריים שאינם נשענים על איראן היא מבחינתה אות אזהרה ברור. אפשר להניח שחלק מן המדינות האלה, למרות הצהרותיהן הפומביות, לא יצטערו במיוחד אם כוחה של איראן יישחק עוד יותר.

וכאן חוזרים לטרומפ.

הנכס הגדול ביותר שיש לו כיום מול האיראנים עשוי להיות דווקא האפשרות להודיע שהוא יוצא מן המלחמה.

המסר שלו יכול להיות: אתם צודקים. יש לנו אילוצים. יש לי בחירות. יש מחירי נפט. יש ויכוחים בתוך הממשל. אינני רוצה להחזיק את אמריקה במלחמה בלתי מוגבלת. אני מוכן ללכת.

אבל אל תחשבו שיציאתי תציל אתכם. להפך. אם ארצות הברית תצא, אתם תישארו לבד מול ישראל. וישראל של היום אינה אותה ישראל שהיססה בעבר אם היא מסוגלת לעמוד לבדה מול איראן. היא כבר חצתה את מחסום הפחד, היא מכירה את חולשותיה של איראן, היא מאמינה בעליונותה הצבאית, והיא רואה בעימות הזה מלחמת קיום.

ישראל גם מבינה היטב שכדי להעצים את הדימוי ההרתעתי שלה היא חייבת להפגין יכולת להתמודד לבדה מול האיום האיראני: יש הבדל בין ניצחון המושג בחסותה של מעצמה לבין ניצחון שמדינה משיגה לבדה.

ומכאן גם האיום האמיתי ה"מעודכן" של ארצות הברית על איראן. לא עוד: "אם לא תיכנעו, ארצות הברית תמשיך להכות בכם".

אלא: "אם תמשיכו למשוך זמן, אמריקה עלולה לצאת מן המערכה" ואז תישארו לבד עם ישראל". מבחינת טהראן, ייתכן שזהו התרחיש המפחיד ביותר.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 11 באוגוסט 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.